

NGƯỜI LÃNH ĐẠO TỪ GÓC NHÌN GIÁO DỤC

HOÀNG MINH ĐỨC

Trong công cuộc đổi mới của ngành giáo dục, nguồn động viên khích lệ, sự chia sẻ tâm tư nguyện vọng của cán bộ lãnh đạo đối với người dạy, người học rất quan trọng.

Người lãnh đạo tốt phải biết lăn lộn với phong trào, biết chia sẻ gánh nặng đối với giáo viên, học sinh, biết thông cảm với hoàn cảnh của mỗi gia đình. Người lãnh đạo chỉ biết ra lệnh và phán quyết thì không bao giờ hiểu được suy nghĩ và việc làm của cấp dưới. Có một trường nọ thiếu thốn về cơ sở vật chất, không có phòng phụ đạo, bồi dưỡng, trong khi đó những phòng học cấp bốn tận dụng được lại cho dỡ bỏ, hoá giá, giáo viên phải đem học sinh về “bồi dưỡng ở nhà riêng”. Ban giám hiệu lại cho rằng việc phụ đạo học sinh yếu, bồi dưỡng học sinh giỏi là nhiệm vụ bắt buộc đối với mỗi giáo viên “đã là người làm công ăn lương thì chỉ biết chấp hành nhiệm vụ được giao”.

Tuy nhiên, ngoài những việc làm sai trái của một số cá nhân, thì còn nhiều tấm gương cán bộ khắc phục tốt các khó khăn, biết phát huy nội lực của đơn vị mình. Thầy Trần Ngọc Thi (Quảng Trạch - Quảng Bình) là một thương binh đã để lại một cánh tay trong chiến trường miền Nam. Tốt nghiệp đại học, thầy về dạy ở một trường cấp ba vừa học vừa làm, cách nhà gần ba chục cây số. Trong những ngày gian khó đó, thầy đã đi đến từng nhà vận động học sinh bỏ học trở lại trường. Về làm hiệu trưởng trường làng, hàng tuần thầy đã tham khảo ý kiến của giáo viên qua hội nghị giao ban, thầy đã đặt ra hộp thư “Điều em muốn nói” để học sinh đối thoại với thầy hiệu trưởng. Thầy chia năm học ra thành nhiều đợt thi đua, theo dõi sát sao từng công việc mà mỗi giáo viên, mỗi tổ chuyên môn đảm nhiệm. Việc bồi dưỡng học sinh giỏi thầy cân nhắc từng giáo viên “chọn mặt gửi vàng” và cho trừ vào tiết dạy chính khoá. Trong phong trào ứng dụng công nghệ thông tin thầy đã vận động giáo viên toàn trường mua máy

tính, ai thiếu tiền thì thầy cho mượn, nên chỉ trong một thời gian ngắn ai cũng sử dụng được máy vi tính. Thầy đã vận dụng sức mạnh của Hội Khuyến học, Hội Phụ huynh học sinh mua cho mỗi tổ chuyên môn một máy tính xách tay. Bản thân thầy tuy đã già, lại chỉ có một tay nhưng là con chim đầu đàn trong việc ứng dụng công nghệ thông tin vào bài dạy. Thầy biết tận dụng các phòng học cấp 4 đã hư hỏng cho tu sửa lại, để phụ đạo học sinh yếu và bồi dưỡng học sinh giỏi. Trong những ngày hè, học sinh lớp 9 ôn thi chuyển cấp, thầy tình nguyện dạy thêm cho các em (không thu tiền). Thầy bám sát các cuộc thi của giáo viên, học sinh. Giáo viên, học sinh cần gì là thầy đáp ứng ngay, bởi vậy tuy là một trường miền núi, các em đã đem về nhiều huy chương vàng trong Hội khỏe Phù Đổng tỉnh cùng nhiều giải học sinh giỏi các bộ môn khác. Thầy đánh giá rất công bằng, chính xác nhưng thiên về động viên, khen thưởng hơn là trách phạt. Thầy biết động viên khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân đưa thành tích về cho nhà trường. Ngoài tiền thưởng của Hội Khuyến học, nhà trường và công đoàn đều thưởng thêm cho thầy, trò đạt giải. Tiền thưởng tuy nhỏ (dăm, bảy chục ngàn) nhưng đã khích lệ được thầy trò rất nhiều. Chính nhờ thế, trong khi một số hiệu trưởng các trường phải viết bản kiểm điểm gửi về Phòng Giáo dục vì chất lượng vào cấp ba quá thấp thì trường thầy năm nào cũng có học sinh đạt điểm cao nhất vùng. Biết hy sinh vì công việc, biết coi việc trường như việc nhà mình. Mặc dù những ngày cuối đời, đang nằm ở bệnh viện Trung ương Huế vì căn bệnh ung thư gan nhưng thầy vẫn dùng điện thoại di động để chỉ đạo thầy trò ở nhà phòng chống cơn bão số 9 vừa qua. Trong những ngày bệnh viện trả về, những học trò sau hơn ba chục năm, cách xa hàng trăm cây số kéo nhau về thăm. Đó là phần thưởng vô giá cho một hiệu trưởng, một người thầy giáo suốt đời hy sinh vì sự nghiệp trồng người.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Sự nghiệp đổi mới rất cần có những cán bộ lãnh đạo như thế. Thầy Đặng Xuân Lộc, Trưởng phòng Giáo dục Quảng Trạch (Quảng Bình) có một thời là tổ trưởng tổ toán ở một trường miền núi. Thầy đã bồi dưỡng nhiều thế hệ học sinh đạt giải môn này. Khi làm Phó hiệu trưởng nhà trường, thầy băn khoăn tại sao học sinh không thích môn Văn. Nhiều giáo viên nói rằng môn Văn khó học. Thầy xoay sang nghiên cứu bộ môn Văn và trở thành thạc sĩ Văn học. Năm con tôi đang học lớp 6, cháu nằng nặc xin thi học sinh giỏi môn Hoá lớp 9. Chiều lòng con, tôi đến đặt vấn đề với phòng Giáo dục. Hội đồng thi không chấp nhận. Thầy Lộc lúc đó đang làm Phó trưởng phòng, thầy nói: “Cứ cho em thi. Hành động dũng cảm của em như thế cũng đáng trân trọng rồi”. Kết quả con tôi đạt giải môn Hoá lớp 9 cấp huyện (nay cháu là sinh viên y khoa năm thứ 5 trường Đại học Y Dược Huế), cháu luôn nhắc đến thầy với một tình cảm kính phục.

Đặc biệt cô Nguyễn Thị Nghĩa, nay là Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. Thuở còn là giáo viên trường THCS Nguyễn Hàm Ninh (Quảng

Trạch - Quảng Bình) cô luôn luôn trân trọng, nâng niu những học sinh học giỏi. Lên làm Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Bình, cô thường đến thăm nhà những giáo viên và học sinh gặp hoàn cảnh khó khăn, lắng nghe tâm tư nguyện vọng của họ. Có những em học sinh ở nông thôn vào thành phố học trường chuyên của tỉnh, không có tiền thuê nhà trọ, cô đã cho các em đến ở nhà mình. Cô đã cho các em tiền để mua thêm sách vở. Cảm kích trước tình cảm của cô, có em (lớp chuyên Anh) hai năm liền giành được hai giải học sinh giỏi quốc gia.

Chính sự trân trọng nâng niu những thành tích của người khác, biết chia sẻ lo toan, trăn trở của giáo viên đã đem lại thành công trong công tác lãnh đạo. Nhân viết bài này, tôi bỗng nhớ tới lời dạy của Bác Hồ: “Dễ trăm lần không dân cũng chịu. Khó vạn lần dân liệu cũng xong”. Người lãnh đạo phải biết đặt mình vào vị trí của người khác, biết tôn trọng nhân cách của họ. Đổi mới công tác quản lý là phải đổi mới cách nhìn, cách nghĩ của lãnh đạo đối với giáo viên, học sinh.

H.M.Đ